

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom“ zastu malo stvari, a nezloga sve pokvari“ Fr. Pal.

— Uredništvo i odpravništvo nalazi se: VIA TORRENTE br. 12. —

Neopodplatni se dopisi, ne tiskaju. Prispisana se pisma tiskaju po 5 novč. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 60 novč. za svaki redak više 5 novč.; li u slučaju opetovanja od pogodbe sa upravom. Novci se šalju poštarom zapušticom (assegno postale). Imo, prošimo i najbližu poštu valja točno označiti. Komu list ne dođe na vrijeme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pisanu, za koja se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše: „Reklamacija“. Dopisi se ne vraćaju ako se ne tiskaju. — **NAŠA SLOGA** izlazi svakog četvrtka na celom listu. Novci i pisma šalju se na uredništvo ili odpravništvo: Nabljudgovani listovi se ne primaju. — Prodajna i poštarina stoji 1 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno fr. 501 12 za pol. godina. Izvan carovine više poštarina. Na malo 1 br. 5 novč.

Nadvojvoda Karlo Stjepan i lošinjске škole.

Kao što godi patniku kad mu se ljuta rana, molomom može; kao što blaži čovjek, duševno ranjona, dođim mu se blagom riječi, iskronom suditi hol i tugu snalati pomazje, tako su zaisto svakoga istarskoga Hrvata razdragale i razblazile riječi Njog. carske Visosti nadvojvoda Karla Stjepana, izročeno prigodom posjeta ženske pučke škole u Mulom Lošinjju. U zadnjem smo broju u kratko javili o tom posjeti i o razgovoru prejasnoga nadvojvode sa učiteljskim osobljem.

Da uzmogno dostojuju proučiti znamenovanje onih riječi, to da isto ostanu bolje urezane u srduo i našim prijateljima i protivnikom, opotovati čemo što kraće ovaj volovžan razgovor Njog. Visosti u lošinjскеj školi.

U drugom razrodu ženske pučke škole čitalo su djevojčice iz talijanske čitanke. Njog. Visost reče dotičnoj učiteljici, da je toga dosta to da noka uzmu djeca hrvatsku čitanku. Svetena učiteljica odgovori, da uči djecu samo talijanski. Iznanudjan nadvojvoda zaskoh, da se počije u koji drugi razrod, gdje se uči i hrvatski. Ravnateljica škola reče nadvojvodi: »U naših školah ne uči se ništa u hrvatskom jeziku. Zašudjan nadvojvoda reče na to: „Čudnovato, da se zanemaruje svoj materinski jezik! Gdje je materinski?“ O. kr. nadzornik pristupi bliže a Njog. Visost upita ga strogo: „Kazite mi, zašto se nepodučaje hrvatski u nijednom razrodu? Nećete valjda kazati, da ovo nije materinski jezik ove djece?“

Čudim se! Prisućna gospoda, kao o. kr. nadzornik i oca, kr. kotarski kapetan niti da bi pisnuli.

Ovo je istinit opis razgovora Nj. Visosti u lošinjскеj školi. Ovomu nadroba tumaha; ovo je toli jasno, očito i razgovitno ročano, da bi bilo suvišno otom svake daljnje razglabanje. Neka nam bude dozvoljeno nadovazati samo nekoliko opizakali na ovo rieči prejasnoga nadvojvode.

O lošinjских pučkih školah bijaše u ovom listu g. 1881. i 2. mnogo pisano i razpravljano. Pokozalo i dokazalo se kakovo jesu lošinjске škole i kakovo bi morale biti. Na ono razpravljanje nije se sa pozvane strane uzelo nikakva obzira; lošinjске škole ostale su i nadalje kakovo bijaše u ono doba i kakovo je nedavno našao nadvojvoda Karlo Stjepan, t. j. čisto talijanske.

Nećemo ovdje ponavljati statističkih datah o pučanstvu Lošinja o razinjoru hrvatske i talijanske narodnosti; o zatiranju Hrvatskva i dizanju Talijanstva u ovo poludiolnih 20 godinah; o hrvatskih imonih najodličnijih Lošinjjanah; o hrvatskih imonih ulicah i trgovah u Lošinjju; o hrvatskom propovjedanju, pjuvanju i drugih orkvenih obradil u lošinjскеj orlevi itd. itd. to je sve poznato našim čitalateljima, to sve anadu i naši narodni protivnici; nam je dosta, što je Nj. carska Visost, član prejasnoga carske obitelji, nadvojvoda Karlo Stjepan, javno, pred o. kr. oblastni pripoznao pravo hrvatskomu jeziku u lošinjских školah; sa nas svieli više izvava osoba, koja je nad svaku dvojbu nepristrana i nada sve uzvišena, nego ma kakovi statistički

podatci i ma koja stranačko razglabanje i dokazivanje.

Riečki su slučajevi u našoj ustavnoj državi, da se sam vladar ili koji član vladajuće kuće upliče u narodnostna pitanja pak ako se već to dogodi, mora biti tomu za stalno važan raslog. Njog. Visost Karlo Stjepan poznaje vrlo dobro pučanstvo lošinjских otokah, modju kojim dulje vromena boravi to je vlastitim iskustvom došlo do uvjeronju, da se našomu jeziku čini tamo silna nopravda. On nije zaista govorio u lošinjскеj školi niti kao prijatelj Hrvatah niti kao nepriznati Talijanah, već jedino kao uzvišeni, nepriznati i pravadni sudac. Ovomu sudu nemože biti sa nijedno strane prigovora; proti ovoj osudi neima priziva.

Nu koliko i razvedrilo ovo nepriznato priznanje svako hrvatsko čulo sirom vicla. Istro, to ipak nemože ono, da skino s njega onu tugu i žalost, što ga okružava na samu pomisao, da je morao tokar doći sam član prejasnoga vladajuće kuće na tu osudu, na noizmjornu krivdu, koja se nanaša našomu narodu, no samo u Lošinjju, već skoro u svakom mjestu i mjestanau u cijeloj pokrajini.

O. kr. i svi zemaljski činovnici, od najvišega pa do najnižega nemogu ili neće da uvide onoga, što je u kratko vrijeme spoznala i doznala Nj. o. kr. Visost, nadvojvoda Karlo Stjepan.

Zastupnik našega promilostivoga cara i kralja putujući Istrom, propovjedivao je svakomu i svuda, da, istim jezikom, koji naznaju niti u svojem jeziku čitati ni pisati, da uče talijanski i njemački, a onaj, koji se ponosi što je najbliži rođjak našega Vladara

sgraža se i snobiva, što se hrvatska djeca nepodučaju u materinskom jeziku.

Nj. Voličanstvo Fran Josip i. pokazao je sto i sto putah, koli mu je mio naš narod i sve njegovo svetinjje, koje on vazda cieni i poštuje. Sam car razgovara rado, bilo sa najnižim ovovim podanikom, u hrvatskom jeziku a njegovi viši i niži službenici, no samo da nagovore jezikom narodu, kojim u imo cara upravljaju, već ga dapače riečko koji poznaje, a mnogi mrzo i preziru.

Ništa bolje nije niti sa zemaljskimi činovnici, počam od zemaljskoga kapotana pak do zadnjeg pisarčiča. I ovi su riečki, koji poznaju ikoliko jezik većino pučanstva pokrajine a svi ga mrzo i proganjaju gdje god mogu.

Što mili rodo! Tvoj pradobri car i kralj obće s Tobom, služi se Tvojim jezikom. Njogov prejasni sin i nasljednik govori Tvojim sludkim jezikom gdje god mu se pruži zgodna. Većina članovah carske obitelji, skoro svi nadvojvode, nagovorit će Te gdje god se s Tobom sastanu Tvojim hrvatskim jezikom, jedino o. kr. političko, sudbno i porozno, dapače niti zom. Činovništvo Istre malom iznimkom — neće ili nemože s Tobom razgovarati Tvojim jezikom, jer ga preziru il ga nepoznaju.

Nu nazdvajaj, nomalaksaj radi toga. Slavno vladajući Tvoj car i kralj, kojemu si Ti vjeran i odan podanik, priznaje Ti i štuje Tvoje pravo; priznaju ga i štaju i njegovi najbliži rođjaci, a priznao ti ga nedavno isti nadvojvoda Karlo Stjepan u lošinjскеj školi. Ova Tvoja svetinja t.

PODLISTAK.

Praznovjerje.

(Konać).

Isto bi se moglo reć i onim, koji vele, da ih mora jaše i krv im siša. Ovi nesretnici ne nadir, da je svemu tomu razlog u našem tjeu. Zaka oni u večer prije nego ihu spavat, malo nauje jedu, te počekaju nekoliko, dok im hrana probavi, neka ne leže uznačoo ved na bok (i to holje na desni), pa će uvidjeti, da ih neće više sisati mora i neće trebati na vratih praviti salunusne uzle i druge bednostoe, koje se toll često čine. Gdje je ta mora, što ju je ikad vidio? Je, je u šupljaj tkvi kakovog bedaka, koji još i kadkad nakuden vinom snišlja bog zna kakove utvare to je dapače šil medju drugima!

Budimo triezni, te se no dujmo zavesti, već zrolo izpitajmo sve a onda tekar izročimo nopriznati sud:

Ima ljudih, koji misle, da će pomoću vrazjom steći zdravije, novaca itd. I to je strašno zloča, koju al izmislilo samo propalico, bezbožnici i zavodnici naši.

Dakle će pravi kršćanin tražiti pomoći od božjeg nopriljatca? Nije li to vole bezumno? Pa zar nije svemogućdi Bog gospodar svega; koji će nam dati svako dobro, samo ako ga molimo; koji će kazniti zlo, a nadariti dobro? Mislimo dakle, da je nepotrežno dokazivati pravomu kršćaninu, koji je ovakvo mišljenje grešno i nerazborito. Čovjek, koji čini zla djela, već je u vlasti nedostoga. Tako četa laano poznati ona, koji vas na takove zloče nanogovaraju. Po djelih njihovih poznat čete ih; vili anš Spaeteli. Svišašna je dakle o tom svaka daljnja rieč.

Ima mnogo jošte drugog praznovjerja, razasjanog medju pukom, o kojom nebi jaše ovdje spomena, nu sva ta silčna su ovim kano jaje, jaje. Radi toga nije baš od osobite potrebe, da je navadjamo. Iz ovoga što spomenusmo, svaki, koga je Bog obdarilo i sa malom trošicom soli, moći će lasno uvidjeti, koji je sve to neosnovano i bedasto, a podjedno i štetosno po narod. Ugljedajmo se u izchranjanje ljude pak čemo uvidjeti, kako čista letina znanosti tjera sve magle mračnih praznovjerjah; spoznati čemo, koji je sretnije po čovjeka, kad sam uvidi ništavilo

ovih izmisljotinah te marljivo škrbeć za svakdanji svoj kruh, prepusta sve na božju volju, koja nas jedina može usrećiti.

Pri koncu bit će svakako dobro, da har u kratkij orlah spomenemo, koji su glavni uzroci, što vode nekoje na to, da vjeruju u ova pusta naklapanja. Pametan i razborit našli će se ih čuvati i time odvratiti od zabl i od svojih mnogu nepogodnost i mnogo zla.

Glavni je razlog neznanstvo i seheljublje (oholost). Tu prolazi jedno iz drugoga. Tko će se najviše protiviti čisto letini? Bezdvobeno onaj, koji je neuk i ponosit. On se toliko pouzda u sebe, da neće pristati na tuzložne vaše dokazoe; pače, u svojoj bedastoj nadutosti radli će nerudko i proti vlastitoj koristi. Što on velli, to je sve čisto zlato, a što velli drugi, to ne vriedi ni šupljog hoba.

Svi učenjaci svijeta ništa su prema njemu; što si on jednom utvri u svoju ludu glavu, to neće pod nijedan način opustiti. Takav je on u svojih načellih. To je dakako i š roko vrielo, iz koga proizlazi tolika praznovjerja i predude. Takav će se ponositi svojim bogatstvom, svojim častmi, bud je stekao dobrim ili zlom putem. Pa ne samo to. Presto seheljublje je tako-

djer ognjilem mnogih opadnih, jer ako i takav nadje kadkad koju pametnu osobu, da ga navadja na dobro, to će on u svojem bezumnom ponosu mimoidi svaku takovu opomenu te uztrajati i nadalje u zlu.

Seheljublje i neznanstvo je rak-rana, koja podkopava i uništjuje pravi društveni život, koji vodi jedino k razumu i propasti prave uzaj. na ljubavi i blagostanju.

S toga je jedna od najvažnijih dužnosti svakog čestitog otčebenika, da poučava i izpravlja neukl puk, da ga tako otme strašnoj tmini neznanstva i privede k svjetlu prave samoavjesti i istine.

Nadalje pomaže mnogo k praznovjerju i zlom navadom takodjer to, što se mnogi drže načela svojih starijih. Oni nebi podnipošto odstupili od toga, haš po onoj narodnoj: »Gradi kotac, ko i otac. Načela svojih predjuh drže oni čvrstim stupovi istoe, koje neće ohoriti sve navale znanstvenih iznašćuših.

»Tako je mislio moj otac, tako su radili moji stariji zašto nebih i ja?« reknu seljaci, kad ih se odvrača od kojeg praznovjerja, kad im sa pokaže novo ralo ili koje drugo sredstvo, kojim bi se umanjlo njihov trud, a povećao njihov dohodak. A neznadu jadni, da ako bi njihovi stariji

Onorevole Signor Redattore

La scrivolo in italiano non conoscendo il croato. — In Canaglia che fece inserire l'articolo "Non fossi rege" nel "di Lei giornale" N. 12...

Se vuol essere giusto, si compiacca Signor Redattore di restituirmi nel senso: Essere assolutamente falso ciò che Zanelli tagliò...

Giovanni Sestan accusò falsamente (bravo) all' r. Giudizio l'azione offensiva della Zanelli, non venne però ammessa (sic) perché prodotta fuori di tempo...

Poco oroscopo Signor Redattore degli individui di questo nome (sic) perché da italiani fanatici, sospesa la spedizione dell'Istria...

Unica pure la N. 12 Signa quanti i suoi molti altri che di quanto risino ne tiene.

Agradisco acortivo nel prossimo suo numero il presente articolo e so oroscopo lo traduca pure nella lingua usata nel suo giornale (Skoda bi, da neostano ovako sučuvano bududomu potomstvu).

Con distinta stima, Grossich.

Sin pure espusta la mia firma, Tuzbica na financon.

Iz kotara buzočkova piše nama prijatelj sljedeci: Dne 23. t. m. polazak iz Trata, uzao sam 2 kilograme kava u namjori platiti carinu...

Dobav u carinarnici ured, namučiti na more, došli smo u Tratu, uzao sam 2 kilograme kava u namjori platiti carinu...

Nekoliko našim dužnicima sačinio svaku broju radu zastaukante ih jedam i na ovom mjestu na njihovu užnost. Ako nije tko primio poslanog broja, neka ga izvoli reklamirati.

Veliko pronovertjenje odkrilo se ovih danah u pučkoj banki Banca popolare u Tratu. Pogovora se, da je do sada jur...

Raspisana je služba poštara u Piranu. Godišnja plaća iznasa for. 500; za potrebe plarne for. 120 a za pripomoć for. 150. Kandidacije treba...

Znači mira. Na ovašnjašnju želju zadržu postaju stiglo je 36 vagonah strjeliva t. j. 100 milijuna patronah za zrčku kraljevino iz Pressburga.

Tumač hrvatskoga jezika kod rovinjskog suda. U svojoj riječi javiti smo, da je kod jednog istarskog suda našu vrijeme tumačilo hrvatski jezik...

Kako stoji pako sa hrvatskim jezikom kod najvišeg suda i u pokrajini, nitino u Rovinju, razvidno je iz sljedećeg. Od 22. svjetovnih nazovimo nitko hrvatski. Ništa osoblje, kao državnih odvjetnik, a dade li privatni, svi prihvatili...

Zlobno vosejlo. Zakulni rovinjski list "Soolta" pripovjeda nekim vosejloj, kako je tamošnji sud ostavio trojicu naših najljakah na 4 godina zatvora...

Mi proporuđujemo i zagovaramo uvijek našelo, da imadu bit svaki izbori slobodni, da se nesamije djelovati na birane nitim...

Zar mora u svemu kod nas vriediti ona: što nije meni mila, moja je i tebi drugo? Mi ušemo rovinjskog policarista neđuzno (i) veselje na neka znanje...

Dražba. Dan 3. aprila t. r. prodati će se na javnoj dražbi u Podgradu (Castellnovo) sljedeća radnja: 1) opravak škole...

doopales ovako: In funktionibus sacris cultum divinum vigiliam constitutibus, omnia omnia variatio seu modificatio...

Posviljemo i najvažniji želudac na svijetu. Jada li mi se ne gresi na ovu oigansku torbu? Uredništvo Juntine Istrie...

Ona zabranu, sa oie koji znanu latinski u kratko glasi, da se u crkvi nesmije glade jezika nitia mienjat bez biskupa, oieasno bez pape. A po tvoju moral bi svi popi u Istri odmah počeli svo po latinsku!

Ona zabranu, sa oie koji znanu latinski u kratko glasi, da se u crkvi nesmije glade jezika nitia mienjat bez biskupa, oieasno bez pape. A po tvoju moral bi svi popi u Istri odmah počeli svo po latinsku!

Ona zabranu, sa oie koji znanu latinski u kratko glasi, da se u crkvi nesmije glade jezika nitia mienjat bez biskupa, oieasno bez pape. A po tvoju moral bi svi popi u Istri odmah počeli svo po latinsku!

Puhli aramoto! Kud prolaze kukavni novi jednili kmetovah, istarskog dispostitionsomfona za bezebruzno, olgansko...

Gospodarska Zadruga u Kastvu imala je skupštinu ano 27. marda u 3 ure popodne. Izabran je definitivni odbor od 10 članah.

Pedesetgodisnjica misništva sv. Otca Lava XIII. vršiti će se dne 31. decembra 1887. Već sada čine se po Italiji za tu svečanost velike priprave.

Grofica Chambord. Prolog čemu umru je u Gorici grofica Chambord, supruga pokojnoga grofa Chamborda. Pokojnica, koja se je zvala službenim imenom princessa Marija Terezja Borbonska...

Prendent don Carlos slugao je u Gorici iz Mijetake, da prisustvuje sprovodu svoje tetke, koja će se sahraniti u grobnici poslednjih Bourbonakah, u samo-

stanu Kostanjevic, gdje poživaju. kosti grofa Chamborda i kralja Karla V.

Redovita parobrodarska vožnja medju Riekom i Newyorkom. Dne 25. o. m. postiglo se u ug. ministarstvu trgovine podpuno sporazumjenje u predmetu ugovora...

Table with 2 columns: Location and Price. Includes Tršćanska burza and Tršćanski brojevi.

Table with 2 columns: Location and Price. Includes Tršćanski brojevi.

Javna zahvala. Podpisano predsjedništvo »Bratovštine hrv. ljudi u Istri« zahvaljuje se što toplije voliovidnomu g. Petru Baturiću...

U Kastvu, 29. marda 1886. Predsjedništvo »Bratovštine hrv. ljudi u Istri«.

Natječaj. »Bratovština hrv. ljudi u Istri« dieliti će i ove godine podporo siromasnoj, dobro učedoj se mladeži. Molitelji, koji po SS. 1. i 2. družtvenih pravilah imadu pravo natječajiti se za podporu...

Zanimivo i obitelji. U ulici Via Nuova, kuća Miranti naproti palači Salem nalazi se Novi dućan gdje se prodaju na veliko i malo uz nizko ceno...

CIENIK g. Poppovića u Zagrebu. Tvornica uljenih mastilah, trgovina semenjem i keferskom robom...

